

V. Palotoimikunta.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta vuonna 1914¹⁾ oli seuraavaa sisällystä:

Palotoimikun-
nan jäsenet.

Palotoimikuntaan, jonka kaupunginvaltuusto valitsee ja jonka tehtävänä on tarkastaa ja valvoa kaupungin palolaitosta, ovat vuonna 1914 kuuluneet seuraavat henkilöt, nimittäin:

Puheenjohtajana: koneinsinööri Hugo Catani; varapuheenjohtajana: arkkitehti Gustaf Estlander; sihteerinä: varatuomari Werner Holmberg; muina jäseninä: palovakuutustarkastaja arkkitehti Berndt Blom ja sähkötekniikko insinööri Gustaf Sourander; varajäseninä: filosofianmaisteri Valter Forsius ja konsuli Frans Stockmann.

Tulipalot.

Palokuntaa hälytettiin vuoden varrella 228 kertaa, niistä 156 kertaa tulipalojen, 47 kertaa nokivalkeain sekä 25 kertaa muiden syiden takia. Edelliseen vuoteen verraten on hälytysten luku vähentynyt 36:lla ja tulipalojen luku 23:lla. Sitä paitsi sattui vuoden varrella 69 tulipalonalkua, joita sammuttamaan palokuntaa ei ollut kutsuttu.

Tulipalojen ryhmittäminen kuukausien ja viikonpäiväin kesken näkyy seuraavasta taulusta:

	Tammikuu.	Helmikuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.	Yhteensä.
Sunnuntai.....	4	—	—	—	3	3	2	—	—	3	1	—	16
Maanantai.....	5	2	3	—	4	4	1	1	—	1	3	1	25
Tiistai.....	2	1	—	—	3	1	5	2	—	2	3	3	22
Keskiviikko.....	2	2	—	4	2	2	1	—	2	6	—	2	23
Torstai.....	4	1	1	1	5	1	5	1	1	2	1	1	24
Perjantai.....	4	2	4	2	1	7	1	—	—	4	2	—	27
Lauantai.....	2	—	—	—	1	2	3	3	1	—	3	4	19
Yhteensä	23	8	8	7	19	20	18	7	4	18	13	11	156

¹⁾ Kertomusta seuranneet taulukkotiedot ovat osittain julkaistuina Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1914.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsemisestä on 87 tapauksessa saapunut puhelimitse, 59 tapauksessa palolennättimellä, 7 tapauksessa suullisen sanantuojan kautta ja 3 tapauksessa palotornissa olevan tähystäjän antamana.

Tulipalojen ryhmittäminen tulen irtipääsypaikkaan nähden käy selville seuraavasta taulusta:

	Kivi- taloja.	Puu- taloja.		
Asuinhuone	28	30	Siirto	126
Asuinhuoneen eteinen ..	—	2	Automobiili	3
Myymälä tai liikehuoneisto	6	2	Rikkaläjä	2
Kellari	14	—	Laiva	1
Ullakko	2	2	Telakassa oleva laiva	1
Tehdas tai työpaja	15	4	Pihamaa	1
Makasiini tai ulkokuone	1	8	Rautatievaunu	1
Sisustettavana oleva asuin- talo	1	—	Niittymaa	3
Höyrykattilahuone	2	—	Metsämaa	13
Sauna	1	—	Kivihilivarasto	1
Teatteri	2	—	Rikkalaatikko	2
Eläväinkuvain teatteri ..	3	—	Öljyvarasto	1
Automobiilitalli	1	—	Lauta-aita	1
Kemiallinen laboratorio..	2	—		
			Yhteensä	156
			Siirto	78 48
				126

Syynä tulen irtipääsyy oli:

		Tulipalojen syyt.
Tulisijasta pudonneet kekäleet tai kipinät	20	tap.
Veturista lähteneet kipinät	3	”
Viallinen tulisija tai savujohto	9	”
Varomaton lampun tai kynttilän pitely	12	”
Huolimaton n. s. hehkutuslampun pitely jäätyneitä vesijohto- putkia sulatettaessa	9	”
Varomaton tulenvaarallisten aineiden pitely	8	”
Huolimaton tupakoiminen	7	”
Itsesytytys	4	”
Sähkövalojohtojen lyhytsulku	2	”
Kaatonut tai pudonnut lamppu	7	”
Huolimaton tulitikkujen pitely	4	”
Lasten leikkiminen tulella	7	”
Tulensekainen tuhka puuastiassa	4	”
Primuskeittiön räjähdys	2	”

Bensiiniräjähdykset	1 tap.
Primuskeittiön huolimaton pitely	1 ”
Murhapoltto	4 ”
Nokivalkea	1 ”
Elävänkuvain filmin syttyminen	3 ”
Varomaton desinfioiminen	2 ”
Kipinöitä sähkösulkiasta	2 ”
Sähkölampun varomaton pitely	1 ”
Epätietoinen tai tuntematon syy	43 ”

Yhteensä 156 tap.

Tulipalojen
ryhmittäminen
eri kaupungin-
osain kesken.

Eri kaupunginosain kesken ryhmittäytyivät tulipalot seuraavasti:

I kaupunginosa	13	XIII kaupunginosa	7
II ”	18	XIV ”	5
III ”	5	XV ”	1
IV ”	16	Läntisen viertotien viereinen	
V ”	7	järjestämätön kaupungin-	
VI ”	6	osa	12
VII ”	5	Itäisen viertotien viereinen	
VIII ”	6	järjestämätön kaupungin-	
IX ”	—	osa	10
X ”	10	Hanaholma	1
XI ”	15	Nihti	1
XII ”	16	Helsingin pitäjä	2

Yhteensä 156

Palovahingot.

1914 vuoden palovahingotilasto osottaa seuraavaa:

A. Järjestetty kaupunki (paloalue).

Tulen milloin minkin verran vahingoittaman omaisuuden arvo eli vakuutussumma oli:

irtaimiston	Smk	1,826,904: —	
kiinteän omaisuuden ..	”	<u>17,195,000: —</u>	19,021,904: —

ja taas vahingon suuruus eli palovahingon korvaussumma oli:

irtaimistosta	Smk	46,940: 63	
kiinteästä omaisuudesta	”	<u>41,078: 06</u>	88,018: 69

Vahinko oli siis 0.46 % omaisuuden arvosta.

B. Kaupunkiin kuuluva maa järjestetyn kaupungin ulkopuolella (esikaupungit ja maaseutu).

Vahingoittuneen omaisuuden arvo eli vakuutussumma oli:

irtaimiston	Smk 191,000: —	
kiinteän omaisuuden.....	„ 79,000: —	270,000: —

ja vahingon suuruus eli palovahingon korvaussumma oli:

irtaimistosta	Smk 33,799: 64	
kiinteästä omaisuudesta	„ 28,055: 38	61,855: 02

siis 22.91 % omaisuuden arvosta.

Kaupungin koko alueella eli sekä järjestetyssä että järjestämättömässä kaupungissa oli palovahinkojen prosenttimäärä (vahingon ja vakuutussumman välinen suhde) ainoastaan 0.78 %.

Vuoden palovahinkojen koko summasta Smk:sta 149,873: 71 ovat kotimaiset paloapuyhtiöt korvanneet Smk 123,866: 53 ja ulkomaiset yhtiöt Smk 26,007: 18.

Laajuutensa puolesta on vuoden 156 tulipalosta 15 ollut suurta eli sen laatuista, että kaksi tahi useampia vesisuihkuja palovesiputkesta, isommasta käsivoima- tahi höyryruiskusta on tarvittu tulen rajottamiseen, 53 sellaista, että yksi vesisuihku mainituista voimälähteistä on riittänyt tulen tukahuttamiseen, kun taas 88 tulipaloo oli niin pientä, että ne sammutettiin sankoruiskulla tai oli sammutettu palokunnan paikalle saapuessa.

Ainoa vuoden varrella sattunut huomattavampi tulipalo oli Hanaholman asfalttitehtaalla lokakuun 11 päivänä tapahtunut palo, jonka aikaansaama vahinko oli Smk 49,478: 45.

Kaupungin teattereissa sattui näytännön kestäessä tulipalon-alku kaksi eri kertaa, nimittäin joulukuun 26 päivänä ruotsalaisessa teatterissa, jolloin muuan matto oli sijoitettu palavan sähkölampun päälle ja sen johdosta syttyi, sekä marraskuun 14 päivänä Rautatietorin varrella sijaitsevassa kansallisteatterissa, jolloin muuan koriste syttyi tuleen sähkövalojohtojen lyhytsulun johdosta.

Molemmat tulipalonalut huomattiin ajoissa, ja päivystävät palokonstaapelit sammuttivat ne.

Tulipalon yhteydessä on tapahtunut yksi tapaturma, nimittäin tulipalon uhatessa Itäisen viertotien taloa n:o 9 toukokuun 24 päivänä, jolloin muuan 72-vuotias mies tukehtui savuun.

Palolaitoksen
sairaankulje-
tusvaunut.

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunuja käytettiin vuoden varrella kaikkiaan 1,364 kertaa, niistä 1,254 kertaa taudintapausten ja 110 kertaa tapaturman johdosta. Edellisenä vuonna olivat vastaavat luvut 1,399, 1,281 ja 118.

Eri kuukausien kesken ryhmittyvät kuljetukset seuraavasti:

Tammikuu.....	125
Helmikuu	130
Maaliskuu	124
Huhtikuu	113
Toukokuu	119
Kesäkuu	105
Heinäkuu	132
Elokuu	80
Syyskuu	72
Lokakuu	99
Marraskuu.....	121
Joulukuu	144

Yhteensä 1,364

Palomiesthistö ja
sen ryhmitys.

Palokuntaan kuului vuonna 1914 kaikkiaan 113 miestä, nimittäin: Päälylystää: 1 palomestari (palopäälylykkö) ja 1 alipalomestari; alipäälylystää: 2 ruiskumestaria, 1 ylikoneenkäyttäjää ja lennätinmekanikko, 1 työmestari sekä 9 kersanttia; miehistöä: 3 alikoneenkäyttäjää, 30 korpraalia ja 65 konstaapelia.

Hevosia oli 25.

Palomiesthistö oli jaettuna pääaseman ja neljän ala-aseman kesken seuraavasti:

A s e m a.	Päälylystää.	Alipäälylystää.	Miehistöä.	Yhteensä.	Hevosia.
Pääasema Korkeavuorenkadun varrella	2	7	60	69	15
Kallion asema Itäisen Pappikadun varrella	—	3	23	26	5
Pohjoinen asema Vironkadun varrella	—	1	7	8	3
Kampin asema Fredrikinkadun varrella	—	1	4	5	1
Hermannin asema Itäisen vierotien varrella	—	1	4	5	1
Yhteensä	2	13	98	113	25

Palokalut ja
varusteet.

Palokunnan pääasiallisimpina tulensammutusvälineinä olivat:

Sähköautobiili	1	Hyppyypurjeita	4
Höyryruiskuja	3	Hengenpelastuskojeita	6
Kaasuruiskuja	3	Pelastusköysiä	40
Isonlaisia käsivoimaruiskuja	6	Sairaankuljetusvaunuja	2
Sankoruiskuja	10	Pyöräpaareja	3
Kemiallisia sammutuskojeita	4	Pyörättömiä paareja	2
Hydranttivaunuja	11	Savunsuistajia	3
Kalu- ja miehistövaunuja ..	7	Happikojeita	2
Kalu- ja miehistörekiä	6	Sidetarvikelaatikkoja	2
Vesirattaita	2	Vöitä karbinikoukkuineen ..	102
Vesirekiä	4	Kirveitä	125
Vedenlämmityskojeita	3	Teräskankia	20
Purjekankaisia vesiammeita	4	Jäätuuria	4
Purjekankaisia vesisankoja..	44	Sorkkarautoja	14
Koneellisia palotikapuita	2	Lapioita	25
Hakतिकapuita	20	Suutinputkia	51
Liitostikapuita	23	Vesijohdönpäitä (pystyputkia)	19
Asetetikapuita	5	Haaraputkia	16

Letkuvarasto käsitti:

Kumitettua letkua	2,660 m.
Hamppu- tai pellavaletkua	3,980 „
	Yhteensä 6,640 m.

Palolaitoksen hallussa olevan irtaimiston ja tulensammutus-Kaluston arvo. välineistön kirjaanpantu arvo oli joulukuun 31 päivänä 1914 Smk 148,292: 50.

Vesisäiliö, joka on kahdella johdolla yhdistettynä kaupungin putkiverkkoon, vetää 5,000 m³. Vedenottoaikat ovat maanalaiset ja niitä on kaikkiaan 940. Katuihin sijoitettujen putkien suurin läpimitta on 812 ja vähin 102 mm. Putkiverkon keskiläpimitta on 270 mm. ja kuutiosisäilyys 7,058 m³. Vesipaine on putkissa alimpana sijaitsevilla kaduilla 4 ja korkeimmilla paikoilla 1.5 atmosfääriä.

Palokunnan hevoset olivat vuoden varrella terveitä eikä mairittavaa tapaturmaa sattunut. Päivittäiseen ruokintaan käytettiin 5 kg. heiniä ja 4 kg. kauruja.

Hevosten kengitys on toimitettu pääpaloasemalla ja sen on suorittanut erään yksityisliikkeen kengittäjä. Palokunnan sepät takovat kengät palokunnan omassa pajassa.

Ylläpitokustannuksia, lukuunotettuina kengitys, lääkkeet ja silojen korjaus, oli Smk 1:26 hevosta kohti vuorokaudessa vastaan määrän edellisenä vuonna ollessa Smk 1:27. Ruokintakuluja

oli samoin kuin edellisenäkin vuonna Smk 1:06 hevosta kohti vuorokaudessa. Tämä suotuista tulos johtuu osittain siitä, että palokunnan käytettävänä on ollut oma heinäniitty, jonka tuotolla hevoset on ruokittu kesäkuukausina.

Palolennätin.

Palolennättimen hoitoa ja montteerausta on palolaitoksen henkilökunta toimittanut. Kaupungissa oli 72 palokaappia, niistä 11 yksityisten laitosten omistamia. Palolennätinverkko, jonka pituus on kaikkiaan noin 40 kilometriä ja jonka johdot ovat maanpäällisiä, on miltei kokonaan eristetyistä Hackethal-langasta. Ilkivaltaisuuksista on palokuntaa vuoden varrella hälyytetty 4 kertaa edellisen vuoden 7 kerran sijasta sekä palolennätintä kohdanneen ulkonaisen häiriön takia kerran. Samoin kuin edellisenäkin vuonna on vuonna 1914 useampia tulipalonilmoituksia annettu puhelimitse (87) kuin palolennättimellä (59). Puhelinten luku kaupungissa joulukuun 31 päivänä 1914 oli 10,009, joista 293 oli yhdistettyinä sivujohtoihin ja useampiin koneihin.

Varamiehistö.

Varamiehistönä toimi Helsingin vapaaehtoinen palokunta, johon kuului noin 400 toimivaa jäsentä. Vapaaehtoinen palokunta ei vuoden varrella ottanut osaa yhdenkään tulipalon sammuttamiseen.

Harjotukset,
virantoimitus
y. m.

Harjotuksia on pidetty joka päivä, mikäli olot ovat sallineet. Harjotukset ovat käsittäneet harjottelua tulensammutus- ja hengenpelastusvälineillä, valjastusta ja liikkeellelähtöä, ohjeiden antamista, paikantuntemista kaupunginasemakaavan mukaan ja voimistelua. Lauantait on käytetty huoneistojen ja palokaluhallien suursiivoukseen sekä kylvemiseen.

Palokunnan työpajoissa on toiminut kuusi miestä, nimittäin yksi suutarina, kaksi puuseppänä ja kolme seppänä, viilaajana ja sorvarina. Palokunnan työpajoissa on enimmäkseen suoritettu kunnan hallussa olevan palosammutusvälineistön uudistus- ja korjaustöitä, vaikka on lisäksi valmistettu erinäisiä vähäisiä uusiakin palokaluja.

Samoin kuin edellisenäkin vuonna on palokunta hoitanut paloasemiin kuuluvain pihamaiden ja katuosain puhtaanapidon sekä toimittanut sairaankuljetusta kaupungissa.

Teattereissa ja kokoussaleissa on pidetty vartijoita näytäntöjen aikana seuraavasti:

Ruotsalaisessa teatterissa	2 miestä	277 kertaa
Suomalaisessa	3	190
Venäläisessä	2	82
Kaivopuiston kesäteatterissa	2	82
Folkteaterissa ylioppilastalolla	1 mies	78
Sirkuksessa	2 miestä	40
Seurahuoneella	1 mies	6

Vartiovuorojen luku oli siten 1,616 edellisen vuoden 1,756 vuoron sijasta.

Miehistön täydentäminen ei ole kohdannut vaikeuksia, eikä vakanssipäiviä yleensä ole sattunut. Sitä vastoin eroaa täysinpalvellut miehistö tavallisesti kahden vuoden kuluttua sopimuksen mukaisen palvelusaikansa päättyessä siirtyäkseen edullisempiin toimiin. Kertomusvuoden kuluessa erosi kaikkiaan 33 miestä, niistä 1 kuoleamalla, 21 omasta pyynnöstään, 2 kivulloisuuden tähden ja 9 laiminlyöntien johdosta virassa.

Kilpailuja yleisessä urheilussa on tänäkin vuonna palomiestöille toimeenpantu ja palkintoina jaettu arvoesineitä.

Palomiestistö on samoin kuin edellisenäkin vuonna saanut maksettua kylpeä ja maksutonta uinninopetusta Helsingin uimaseuran käytettävänä olleessa Ursinin kallion uimalaitoksessa.

Miehistön ja alipäällystön lomiin nähden on vuoden varrella toimeenpantu semmoinen järjestys, että lomaa saadaan joka neljäs päivä. Virantoimituksesta vapaiden konstaapelien velvollisuutena on toimittaa vartioimista kaupungin teattereissa, josta työstä he kuitenkin saavat eri korvauksen. Kesällä on joka mies, joka on palokunnassa palvellut vähintään vuoden, saanut kesälomaa 7—10 vuorokautta sekä alipäällystö 14 vuorokautta.

Palokunnan terveydentila oli ylipäätään hyvä. Sairaalassa hoidettiin 10 miestä kaikkiaan 219 vuorokautta. Potilaiden ryhmittäminen taudin laadun mukaan käy selville seuraavasta taulusta:

Palokunnan
terveydentila.

Taudin laatu.	Potilaita.	Sairaanhoitopäiviä.
Tulirokko	1	45
Kurkkumätä	2	10
Umpilisäkkeen tulehdus	1	9
Pussitauti	3	31
Nivelleini	1	98
Paiseet	1	7
Veneerinen tauti	1	19
	<u>Yhteensä 10</u>	<u>219</u>

Tulipaloissa, harjoituksissa ja matkalla tulipaloon ei ole palolaitoksen henkilökunnan keskuudessa tapahtunut mainittavia tapaturmia.

Ruiskumestari Karl Edvard Byman, joka oli 40 vuotta ollut palolaitoksen palveluksessa, erosi heinäkuun 1 päivänä 63 vuoden ikäisenä. Ruiskumestari Bymanille annettiin 2,160 markan vuosi-eläke järeällä olevaksi elinajakseen.

Myönnetty
eläke.

Palolaitoksen
menojen
yhdistelmä.

	Määrärahat meno- säännön mukaan.		Menot.		Määrä- rahoja ylitetty.		Määrä- rahoja säästynyt.	
Palkkaukset, vaatetus, ruoka y. m.	197,105	—	179,715	42	—	—	17,389	58
Palotalli	12,980	—	11,506	07	—	—	1,473	93
Lämmitys, valaistus, puhtaa- napito, vedenkulutus	20,080	—	18,745	28	—	—	1,334	72
Palokalut ja kalusto	77,000	—	10,036	68	—	—	463	32
siirto vuoteen 1915	—	—	66,500	—	—	—	—	—
Sekalaista	5,100	—	4,786	54	—	—	313	46
Yhteensä Smk	312,265	—	291,289	99	—	—	20,975	01

Palkkausten erässä syntynyt suuri säästö, Smk 17,389: 58, johdettiin siitä, että muuttoa Bölen esikaupungin uudelle paloasemalle ja sen yhteydessä olevaa palomiestien lisäystä ei voitu vuoden varrella toimittaa, sekä siitä, että eräitä ylemmän palkkaluokan palokons-
taapeleja (korpraaleja) erosi vuoden varrella.

Kustannuksia kaupungin palolaitoksesta on kymmenvuotiskautena 1905—14 ollut seuraavat määrät:

1905	118,055: 99	1910	155,166: 18
1906	134,282: 90	1911	156,333: 22
1907	145,404: 95	1912	162,725: 21
1908	165,351: 08	1913	253,033: 03
1909	156,259: 95	1914	291,289: 99

Näihin kustannuksiin ei ole luettu niiden kaupungin omistamien talojen vuokraa, joihin palokunta on ollut majoitettuna.